

DE-001-001492

Seat No. _____

Second Year B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Philosophy : Course - 9

(Western Philosophy - II)

(El. - 1)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001492

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ તેની જમણી બાજુએ લખેલા છે.
(૨) બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના ઉત્તરો ઉત્તરવહીમાં લખવા.

૧ નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :

૨૦

(૧) પાશ્ચાત્ય ચિંતનમાં શંકાપદ્ધતિ કોણે આપી છે ?

- (A) ડેકાર્ટ (B) સ્પિનોઝા
(C) લાયબ્નિઝ (D) હ્યુમ

(૨) શરીર-મન સંબંધ અંગે ક્રિયાપ્રતિક્રિયાવાદ કોણે સ્વીકારે છે ?

- (A) ડેકાર્ટ (B) સ્પિનોઝા
(C) લાયબ્નિઝ (D) હ્યુમ

(૩) ડેકાર્ટ અનુસાર જન્મજાત વિચારોમાં કોનો સમાવેશ થાય છે ?

- (A) ઈશ્વર (B) સ્વાતંત્ર્ય
(C) (A) અને (B) બંને (D) આમાંથી એકેય નહીં

(૪) અનંતગુણધર્મી દ્રવ્ય છે, તેમ કોણ માને છે ?

- (A) કેન્ટ (B) હ્યુમ
(C) ડેકાર્ટ (D) સ્પિનોઝા

(૫) શરીર-મન એકબીજાની વિરોધી ગુણો ધરાવે છે, તેમ કોણ માને છે ?

- (A) કેન્ટ (B) હ્યુમ
(C) ડેકાર્ટ (D) સ્પિનોઝા

(૬) શરીર-મન સંબંધ અંગે સમાંતરવાદ કોણ સ્વીકારે છે ?

- (A) કેન્ટ (B) હ્યુમ
(C) ડેકાર્ટ (D) સ્પિનોઝા

(૭) સ્પિનોઝા અનુસાર દ્રવ્યના હાર્દરૂપ બંધારણ તરીકે બુદ્ધિ જેને જુએ છે, તે શું છે ?

- (A) ગુણધર્મ (B) પર્યાય
(C) દ્રવ્ય (D) ઈશ્વર

(૮) સ્પિનોઝાના મતે જે પોતાના અસ્તિત્વ અને જ્ઞાન માટે અન્ય પર આધાર રાખે, તે શું છે ?

- (A) ગુણધર્મ (B) પર્યાય
(C) દ્રવ્ય (D) ઈશ્વર

(૯) સ્પિનોઝા અનુસાર વિચાર અને વિસ્તાર એ બે ગુણો કોના છે ?

- (A) ઈશ્વર (B) જગત
(C) જીવ (D) પર્યાય

(૧૦) ચિદ્રુવાદ સિદ્ધાંત કોણે આપેલો છે ?

- (A) ડેકાર્ટ (B) લોક
(C) બર્કલે (D) લાયબ્નિઝ

(૧૧) નીચેનામાંથી કોણ બુદ્ધિવાદી ચિંતક છે ?

- (A) લોક (B) લાયબ્નિઝ
(C) બર્કલે (D) હ્યુમ

(૧૨) જેમાં સ્વતંત્ર ક્રિયાશક્તિ છે, તે દ્રવ્ય છે, તેમ કોણ માને છે ?

- (A) કેન્ટ (B) લાયબ્નિઝ
(C) ડેકાર્ટ (D) સ્પિનોઝા

(૧૩) લાયબ્નિઝ કયા સિદ્ધાંતને માને છે ?

- (A) એકતત્ત્વવાદ (B) દ્વૈતવાદ
(C) અનેકતત્ત્વવાદ (D) શૂન્યવાદ

(૧૪) જ્ઞાતાનિષ્ઠ વિચારવાદ કોનો સિદ્ધાંત છે ?

- (A) લાયબ્નિઝ (B) લોક
(C) બર્કલે (D) સ્પિનોઝા

(૧૫) લાયબ્નિઝના મતે ચિદ્રુણના લક્ષણ — છે.

- (A) ઉત્કાંત થતા (B) વ્યક્તિવિશેષ
(C) છિદ્રવિહીન (D) ત્રણેય

(૧૬) લાયબ્નિઝના મતે ભૌતિક પદાર્થોના ચિદ્રુણો — પ્રકારના છે.

- (A) અચેતન (B) ઉપચેતન
(C) ચેતન (D) સ્વચેતન

(૧૭) લોકે — વિચારોનું ખંડન કરેલું છે ?

- (A) શંકાવાદી (B) કાર્યકારણ સંબંધી
(C) જન્મજાત (D) આદર્શવાદી

(૧૮) ભૌતિક પદાર્થના અસ્તિત્વના નિષેધની દલીલો કોણે આપી છે ?

- (A) લાયબ્નિઝ (B) લોક
(C) બર્કલે (D) સ્પિનોઝા

(૧૯) હ્યુમની મુખ્ય સમીક્ષા શેને લગતી છે ?

- (A) જગત સંબંધી
(B) કાર્યકારણ સંબંધી
(C) વિજ્ઞાન સંબંધી
(D) ગણિત સંબંધી

(૨૦) અનુભવ વગર માત્ર બુદ્ધિ ખાલી ખોખા જેવી છે, તેમ કોણ માને છે ?

- (A) લાયબ્નિઝ (B) કેન્ટ
(C) બર્કલે (D) હ્યુમ

૨ ડેકાર્ટના શરીર-મન સંબંધને સ્પષ્ટ કરો. ૧૦

અથવા

૨ વિચારું છું, તેથી છું, એ ડેકાર્ટનું કથન સ્પષ્ટ કરો.

૩ લાયબ્નિઝના ચિદણુવાદનું નિરૂપણ કરો. ૧૦

અથવા

૩ કેન્ટે કરેલા બુદ્ધિવાદ અને અનુભવવાદનો સમન્વય સમજાવો.

૪ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિશે ટૂંકનોંધ લખો :

૮

(૧) છુમની કારણમીમાંસા

(૨) શંકાપદ્ધતિ

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિશે ટૂંકનોંધ લખો :

૮

(૧) પૂર્વસ્થાપિત સામંજસ્ય

(૨) પ્રાથમિક અને ગૌણ ગુણો

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો :

૧૪

(૧) સ્પિનોઝાનો શરીર-મન સંબંધ અંગેનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

(૨) સ્પિનોઝા અનુસાર દ્રવ્ય કે ઈશ્વરનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.

(૩) લોકે કરેલું જન્મજાત વિચારોનું ખંડન સમજાવો.

(૪) લોકના સાદા અને જટિલ વિચારોનું વર્ગીકરણ સ્પષ્ટ કરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (i) Marks of all questions are written at their right side.
- (ii) Write answers to the MCQs in the answer book.

1 Choose right options from the following MCQs : **20**

- (1) Who gave method of doubt in western philosophy ?
- (A) Descartes (B) Spinoza
(C) Leibnitz (D) Hume
- (2) Who accepts interactionism for mind-body relation ?
- (A) Descartes (B) Spinoza
(C) Leibnitz (D) Hume
- (3) Which are included in innate ideas according to Descartes ?
- (A) God (B) Freedom
(C) (A) and (B) both (D) None of these
- (4) Who believes that substance, which is having infinite attributes ?
- (A) Kant (B) Hume
(C) Descartes (D) Spinoza

- (5) Who believes that mind-body are having opposite attributes ?
- (A) Kant (B) Hume
(C) Descartes (D) Spinoza
- (6) Who accepts parallelism for mind-body relation ?
- (A) Kant (B) Hume
(C) Descartes (D) Spinoza
- (7) What is the thing to which an intellect apprehends as constituting the essence of substance ?
- (A) Attribute (B) Mode
(C) Substance (D) God
- (8) What is the thing which is dependent on other for its knowledge and its existence ?
- (A) Attribute (B) Mode
(C) Substance (D) God
- (9) Whose attributes are thought and extension, according to Spinoza ?
- (A) God (B) World
(C) Soul (D) Mode

(10) Who gave the doctrine of monadology ?

- (A) Descartes
- (B) Locke
- (C) Berkley
- (D) Leibnitz

(11) Who is the rational thinker from below mentioned ?

- (A) Locke
- (B) Leibnitz
- (C) Berkley
- (D) Hume

(12) Who believes that substance is that which act in itself ?

- (A) Kant
- (B) Leibnitz
- (C) Descartes
- (D) Spinoza

(13) Which is the theory Leibnitz believes in ?

- (A) Monism
- (B) Dualism
- (C) Pluralism
- (D) Void

(14) Whose is the theory of subjective idealism ?

- (A) Leibnitz
- (B) Locke
- (C) Berkley
- (D) Spinoza

- (15) According to Leibnitz, the quality of monad are_____.
- (A) Being evolute (B) Individual
(C) Windowless (D) All the three
- (16) According to Leibnitz, the monads of physical substance are of _____ type.
- (A) Unconscious
(B) Sub-conscious
(C) Conscious
(D) Self-conscious
- (17) Locke did the refutation of _____ ideas.
- (A) Skeptic (B) Relative causation
(C) Innate (D) Idealist
- (18) Who gave the arguments against the existence of physical things ?
- (A) Leibnitz (B) Locke
(C) Berkley (D) Spinoza
- (19) Regarding which are the main criticism of Hume ?
- (A) Related to world (B) Related to causation
(C) Related to science (D) Related to maths

(20) Who believes that concepts without percepts are empty ?

(A) Leibnitz

(B) Kant

(C) Berkley

(D) Hume

2 Clarify Descartes' theory of mind-body relation. 10

OR

2 Clarify Descartes' contention, I think therefore I am.

3 State the monadology of Leibnitz. 10

OR

3 Explain the synthesis of rationalism and empiricism done by Kant.

4 (a) Write short note on any one of the following : 8

(i) Hume's theory of causation

(ii) Method of doubt

(b) Write short note on any one of the following : 8

(i) Pre-established harmony

(ii) Primary and secondary qualities

5 Give answers to any two of the following questions : **14**

- (i) Explain Spinoza's theory of mind-body relation.
 - (ii) Clarify the nature of substance or God according to Spinoza
 - (iii) Explain the refutation of innate ideas done by Locke
 - (iv) Clarify Spinoza's concepts of simple and complex ideas.
-